

***Analys av
Superettan klubbarnas
ekonomi 2013***

**Svenska Fotbollförbundet
Jessica Palm**

Innehåll

Sammanfattning	3
Inledning	5
Superettanklubbarnas resultat	5
Superettanklubbarnas intäkter.....	7
Superettanklubbarnas kostnader	11
Spelartransfers	16
Eget kapital och soliditet för klubbarna i Superettan	17
Elitlicensens regler i korthet.....	18
Superettanklubbarnas konsolideringsgrad 2013	19
Samband mellan klubbarnas kostnader, tabellposition och intäkter 2013	20
Superettans kostnader för inspelad poäng under 2013	21

Analys av ekonomin i Superettanklubbarna 2013

Sammanfattning

- Totala intäkter samtliga klubbar 364 mkr (2012: 381 mkr)
- Resultat sammantaget superettanklubbarna - 1,4 mkr (2012: -15,3 mkr)
- Varav spelaromsättningsnetto +1,0 mkr (2012: +8,8 mkr)
- Eget kapital + 1,2 mkr (2012: +8,1 mkr)
- Negativt eget kapital i fem av sexton klubbar. Övriga klubbar redovisade positivt eget kapital

Superettanklubbarna redovisade år 2013 sammantaget ett underskott från fotbollsverksamheten uppgående till – 1,4 mkr, vilket var en förbättring av resultatet sedan fjolåret. I årets resultat ingår ett överskott från spelaromsättning (spelarförsäljningar minus såväl direkt kostnadsförda spelarförvärv som avskrivningar balanserade spelarförvärv samt spelarin- och uthyrning) på + 1,0 mkr.

Vid jämförelser mellan åren bör noteras att det pga upp och nedflyttningar endast är 11 klubbar av 16 som spelat i Superettan både år 2012 och 2013.

Superettanklubbarna redovisade under 2013 totalt ett driftunderskott på – 16,9 mkr (2012: - 27,3 mkr). Driftresultatet exkluderar spelaromsättningsnettot, finansnettot samt extraordinära poster, skatter och bokslutsdispositioner. Arbetet att öka intäkterna och minska kostnaderna är en ständig kamp för att få en ekonomi i balans och göra det möjligt att gå runt på sina egna intäkter, där utvecklingen nu ser ut att gå åt rätt håll.

Superettanklubbarnas intäkter (exklusive ränte- och andra finansiella intäkter samt extraordinära intäkter) uppgick år 2013 till 364 mkr (2012: 381 mkr).

Totalt sett minskade intäkterna med ca 2 procent, om man jämför med föregående år. Intäkterna från spelarförsäljningar minskade jämfört med år 2012. Denna intäktskälla är dock relativt svår att styra över och har en tendens att variera över åren, då intresse från både svenska och utländska klubbar samt konjunkturen i omvärlden spelar in. Publikintäkterna under 2013 uppgick till 62,6 mkr (2012: 60,0 mkr) vilket var en ökning om ca 4 procent jämfört med föregående år. Intäkter för reklam och sponsring uppgick 2013 till 133,3 mkr (2012: 117,3 mkr) och ökade därmed nästan 14 procent jämfört med föregående år.

Superettanklubbarnas kostnader inklusive räntekostnader och kostnadsförda spelarköp uppgick till ca 384 mkr år 2013 (2012: 406 mkr), vilket var en total kostnadsminskning om ca 6 procent. Kostnaderna för klubbarnas utgifter för spelarförvärv som kostnadsfördes direkt ökade under året. Personalkostnaderna har minskat mellan år 2012 och 2013, men personalkostnadernas andel av de totala driftkostnaderna är relativt oförändrade, vilket även gäller match- och träningskostnaderna. Kostnaderna för reklam och sponsring ligger i linje med föregående år, trots ökade intäkter på intäktssidan.

Den genomsnittliga kostnaden per klubb uppgick 2013 till 24,0 mkr (2012: 25,4 mkr).

Under år 2013 var den genomsnittliga beräknade spelarlönen per månad

22.400 kr/månad, exklusive sociala avgifter, vid 12 månaders anställning och antaget 22 man i spelartruppen, vilket innebar en sänkning från förra årets siffror (2012: 24.100 kr/månad).

Klubbarna i Superettan redovisade ett samlat eget kapital uppgående till + 1,2 mkr för 2013, vilket sjönk sedan året tidigare. Vilka klubbar som spelar i serien respektive år påverkar också det egna kapitalet.

Fem av de sexton klubbarna i Superettan redovisade negativt eget kapital, att jämföra med två klubbar med negativt eget kapital år 2012. I det samlade egna kapitalet om + 1,2 mkr ingår balanserade externa spelarförvärv med 4,8 mkr.

Av de klubbar som redovisar kapitalunderskott under år 2013 redovisade Assyriska FF och IK Värnamo ett negativt eget kapital och lämnade in handlingsplan hur de ska återhämta det negativa egna kapitalet under år 2014, vilka godkändes av Licensnämnden. Även Östersunds FK lämnade in en handlingsplan som godkändes av Licensnämnden, efter att Licensnämnden justerat ned det egna kapitalet med hänsyn till reservering av skatter. GIF Sundsvall arbetade efter en handlingsplan 2013 då man hade haft negativt eget kapital i bokslutet 2012 (justerat av Licensnämnden). Klubben lyckades inte infria sin handlingsplan utan hade fortfarande negativt eget kapital per 31 december 2013. GIF Sundsvall har att lämna in ett periodiserat bokslut under hösten 2014 som ska visa att klubben har återhämtat sitt negativa egna kapital. IK Brage spelar i Division 1 säsongen 2014 och omfattas inte av elitlicensen år 2014.

Det tål dock att upprepas att allmänt sett är de flesta klubbarna i dag underkapitaliserade.

Endast för Örebro Elitfotboll AB och GIF Sundsvall synes det under 2013 råda ett klart samband mellan nivån i rangordningen utifrån klubbarnas kostnader, intäkter och årets tabellposition. I övrigt är sambanden mindre tydliga. Klubbar som överpresterade år 2013, med högre placering i tabellen än i kostnadsrankningen, är Falkenbergs FF, Degerfors IF, Ängelholms FF och Ljungskile SK. Klubbar som underpresterat år 2013, med lägre placering i tabellen än i kostnadsrankningen, är främst IK Brage och Landskrona BoIS. Vissa år kan man mer tydligt se att de klubbar som investerat mycket pengar i verksamheten också får utdelning även sportsligt genom en högre tabellposition. En förklaring till att sambandet inte alltid är så tydligt mellan denna ranking och tabellposition kan bland annat vara att klubbarna lyckats olika bra med att hushålla med resurserna, vilket ju per definition är hur man lyckats att vara framgångsrika inom ekonomiområdet, men självklart även på den sportsliga sidan.

Vid en jämförelse av hur mycket kostnader klubbarna har i förhållande till inspelade poäng i Superettan 2013, kan man notera att det skiljer stort mellan hur dyrköpta poängen är för klubbarna. IK Brage stod för den mest dyrköpta poängen, medan Degerfors IF behövde betala minst för sina ihoptjänade poäng i Superettan.

Inledning

Svenska Fotbollförbundet har kartlagt det ekonomiska utfallet för klubbarna i Superettan år 2013. Kartläggningen bygger på uppgifter inrapporterade av klubbarna samt deras årsredovisningar, vilka är reviderade av auktoriserade eller godkända revisorer.

För enkelhetens skull benämns alla aktuella föreningar och bolag för klubbar. I två av fallen avser de ekonomiska uppgifterna aktiebolag, nämligen för Hammarby Fotboll AB och Örebro Elitfotboll AB, som är så kallade IdrottsAB:n.

Superettan, som etablerades år 2000, består av 16 klubbar.

Obs! Samtliga belopp i tabeller nedan är redovisade i mkr om ej annat anges.

Superettanklubbarnas resultat

De 16 klubbarna i Superettan redovisade år 2013 sammantaget ett underskott för fotbollsverksamheten på - 1,4 mkr (2012: - 15,3 mkr). I årets resultat ingår ett överskott från spelaromsättning (spelarförsäljningar minus såväl direkt kostnadsförda spelarförvärv som avskrivningar balanserade spelarförvärv samt netto av spelarinhyrning och uthyrning) på + 1,0 mkr (2012: + 8,8 mkr). Vilka klubbar som spelar i serien respektive år påverkar förändringen av resultaten mellan åren.

Resultatets beståndsdelar 2004-2013, mkr

	<u>2013</u>	<u>2012</u>	<u>2011</u>	<u>2010</u>	<u>2009</u>	<u>2008</u>	<u>2007</u>	<u>2006</u>	<u>2005</u>	<u>2004</u>
Driftresultat	-16,9	-27,3	-22,8	-40,0	-11,0	-34,5	-16,6	-7,0	-8,4	1,0
Spelaromsättning	1,0	8,8	7,2	11,2	2,3	34,5	2,2	3,3	-3,8	-1,8
Rtenetto mm fin	13,6	-5,6	-2,3	5,7	-1,4	1,0	7,2	-0,2	-2,1	1,0
Extraordinära poster	0,9	8,8	0,2	3,7	-0,8	3,0	-1,0	0,8	-0,1	6,6
Redovisat resultat	-1,4	-15,3	-17,7	-19,4	-10,9	4,0	-8,2	-3,1	-14,4	6,8

Tabell 1

Sex klubbar redovisade år 2013 överskott, två klubbar redovisade avrundat nollresultat samt åtta klubbar redovisade underskott. Av de klubbar som redovisade ett överskott, så redovisade GAIS i särklass det största överskottet. GAIS:s överskott berodde delvis på försäljning av andelar i koncernföretag. Vidare redovisade Örebro Elitfotboll AB ett överskott på 1,7 mkr, varvid de löst upp bokslutsdispositioner. År 2012 redovisade sex klubbar överskott, sju klubbar underskott och tre klubbar avrundat nollresultat. Fördelningen avseende vilka klubbar i Superettan som redovisar överskott, respektive nollresultat och underskott är relativt konstant över åren. År 2013 redovisade endast tre av de Allsvenska klubbarna ett överskott.

Superettanklubbarna redovisade under 2013 totalt ett driftunderskott på - 16,9 mkr (2012: - 27,3 mkr). Driftresultatet exkluderar spelaromsättningsnettot (spelarök/försäljning samt in- och uthyrning av spelare), finansnettot samt extraordinära

poster, skatter och bokslutsdispositioner. Arbetet att öka intäkterna och minska kostnaderna pågår ständigt i klubbarna för att få en ekonomi i balans där det är möjligt att gå runt på sina egna intäkter. Driftunderskottet har minskat de tre senaste åren. Det är dock en utmaning att få balans i sin ekonomi då verksamheten är av sådan art att målsättningar och visioner är andra än i organisationer vars primära målsättning är att tjäna pengar på sista raden. Det tål att upprepas att allmänt sett är de flesta klubbarna i dag underkapitaliserade, se vidare sidan 17.

Såväl redovisat resultat som driftsresultat varierar betydligt mellan klubbarna. Av tabell 2 framgår resultatet för respektive klubb. I redovisat resultat ingår spelarnetto medan detta exkluderats i driftsresultatet, där även finansiella och extraordinära poster och skatter exkluderats.

Resultat per klubb 2013, mkr

	Redovisat <u>resultat</u>	Drift- <u>Resultat</u>	Spelarom- <u>sättning</u>	Finansiellt	EO, skatt <u>boksl.disp</u>
GAIS	8,9	-1,2	-1,6	11,7	0,0
Örebro Elitfotboll AB	1,7	-2,2	1,1	0,1	2,8
Ljungkile SK	0,5	1,1	0,0	-0,6	-0,1
Varberg BoIS FC	0,3	0,5	-0,1	0,0	-0,1
Falkenbergs FF	0,1	-0,3	0,4	-0,1	0,0
Örgryte IS	0,1	0,0	0,1	0,0	0,0
Jönköpings Södra IF	0,0	0,3	0,0	0,0	-0,1
Ängelholms FF	0,0	-1,3	1,4	-0,1	0,0
Degerfors IF	-0,3	-0,2	0,0	0,0	0,0
Landskrona BoIS	-0,4	-0,1	-0,3	-0,1	0,0
IK Brage	-1,2	-1,8	0,8	-0,2	0,0
Assyriska FF	-1,5	-2,1	0,7	-0,1	0,0
Hammarby Fotboll AB	-1,5	0,5	-1,7	-0,1	-0,2
Östersunds FK	-1,8	-4,3	0,2	3,5	-1,3
IFK Värnamo	-2,4	-3,1	0,8	-0,1	0,0
GIF Sundsvall	-3,9	-2,7	-0,8	-0,3	-0,1
* Superettan totalt	-1,4	-16,9	1,0	13,6	0,9

Tabell 2

De största underskotten i Superettan står GIF Sundsvall och IFK Värnamo för. GIF Sundsvall spelade i Allsvenskan år 2012 och första året när man går ner i Superettan är ofta en utmaning, då klubben fortfarande kan stå med höga fasta kostnader, men intäkterna från bland annat sändningsrättigheter sänks. IFK Värnamo har inte så stor intäktsmassa i förhållande till sina kostnader. Östersunds FK:s underskott beror delvis på en justering av det egna kapitalet som Licensnämnden gjort avseende reservering av skatter. Tittar man närmare på driftsresultatet så ser man att Östersunds FK, men även Örebro Elitfotboll AB och Assyriska FF sticker ut något med större negativa driftsresultat. I Östersunds FK:s fall har klubben fått utdelning från andel i koncernföretag, vilket påverkat resultatet positivt på sista raden men som inte ingår i driftresultatet. Örebro Elitfotboll AB:s och Assyriska FF:s driftsresultat påverkas negativt av att man inte räknar med spelarförsäljningar i driftresultatet. Intäkter från

spelarförsäljningar inte ingår i driftsresultatet, men ingår i resultatet på sista raden, varav skillnaden.

Antalet klubbar som redovisade negativa driftsresultat var under år 2013 elva stycken där några av dessa finansierade verksamheten med försäljning av spelare eller försäljning av andra tillgångar. År 2012 var det nio av sexton klubbar som redovisade driftunderskott. Trots att fler klubbar redovisade negativt driftunderskott under 2013 än under 2012 så är det sammantagna driftunderskottet lägre 2013. Det beror på att driftunderskotten klubbarna redovisar i stort inte ligger på samma stora nivå som för en del klubbar året innan.

Det positiva spelaromsättningsnettot är främst hänförbart till Ängelholms FF och Örebro Elitfotboll AB.

Superettanklubbarnas intäkter

Superettanklubbarnas intäkter (exklusive ränte- och andra finansiella intäkter samt extraordinära intäkter) uppgick år 2013 till 364 mkr (2012: 381 mkr), vilket är en mindre minskning med ca 4 procent jämfört med föregående år. Vilka klubbar som spelar i serien respektive år påverkar också förändringen mellan åren av intäkterna.

Totala intäkter Superettan 2004-2013, mkr

	<u>2013</u>	<u>2012</u>	<u>2011</u>	<u>2010</u>	<u>2009</u>	<u>2008</u>	<u>2007</u>	<u>2006</u>	<u>2005</u>	<u>2004</u>
Ordinarie drift	351	360	326	302	249	289	315	234	231	227
Spelarförsäljning	13	21	17	27	15	46	21	18	11	10
* Totalt	364	381	343	330	264	335	336	252	242	237
* Genomsnitt/fören.	22,8	23,8	21,4	20,6	16,5	20,9	21	15,8	16,1	14,8
* Ordin. Drift % tot	96%	94%	95%	92%	94%	86%	94%	93%	95%	96%

Tabell 3

Noteras bör att BK Häcken år 2003 spelade i Superettan och år 2005 och 2006 var de tillbaka i Allsvenskan igen samt år 2007 och 2008 spelade de i Superettan igen. Från 2009 spelar BK Häcken åter i Allsvenskan. Noteras bör även att AIK Fotboll AB spelade i Superettan år 2005, samt att Hammarby Fotboll AB spelat i Superettan sedan år 2010.

Intäktsjämförelse mellan åren 2013 och 2012, mkr

I denna jämförelse ingår även ränte- och andra finansiella intäkter samt extraordinära intäkter.

	<u>2013</u>	<u>Andel</u>	<u>2012</u>	<u>Andel</u>	<u>Förändr</u> <u>mkr</u>
Publik	62,6	16%	60,0	15%	2,6
Egna arrangemang	14,6	4%	14,3	4%	0,3
Reklam & sponsring	133,3	35%	117,3	30%	16,0
Medel gemensamma avtal	68,5	18%	69,5	18%	-1,0
Lotteri	2,3	1%	2,6	1%	-0,3
Bidrag	31,0	8%	36,5	9%	-5,5
Övrigt	39,3	10%	59,4	15%	-20,1
* Summa drift	351,6		359,6		
Spelarförsäljning	12,6	3%	21,5	6%	-8,9
Finansiellt intäkter	15,8	4%	0,5	0%	15,3
Extraord int bokslutsdisp o skatt	2,8	1%	8,9	2%	-6,1
* Totalt	382,8	100%	390,5	100%	-7,7

Tabell 4

De totala intäkterna minskade med marginella 2 procent mellan åren. Detta bör även ställas i relation till den totala kostnadsminskningen om ca 5 procent mellan åren. Totalt sett finns lite variationer mellan hur intäkterna är fördelade. Dessa skillnader mellan åren kan dels bero på naturliga förändringar, men även på hur klubbarna har redovisat in sina siffror.

Den genomsnittliga totala intäkten per klubb uppgick 2013 till 23,9 mkr (2012: 24,4 mkr). I denna siffra ingår de finansiella intäkterna som bland annat bestod i GAIS försäljning av andelar i koncernföretag samt Östersunds FK:s utdelning från koncernföretag. Om man bortser från dessa intäkter hamnade snarare den genomsnittliga intäkten per klubb på 22,9 mkr.

Publikintäkterna år 2013 uppgick till 62,6 mkr och hamnade därmed på samma en något högre nivå än förra året (2012: 60,0 mkr). Det visar sig även då publiksnittet i hela Superettan år 2013 låg på 2.957 personer per match (2012: 2.456 personer/match). Detta var en bra ökning jämfört med året innan, även Allsvenskan ökade sitt publiksnitt under året. Det ger den högsta totalsiffran för de två serierna sammanlagt. Intresset för den inhemska fotbollen stiger, vilket är glädjande.

Hammarby Fotboll AB hamnade i vanlig ordning i topp i Superettans publikliga med ett snitt på hela 12.101 personer per match, då man på ökade sitt publiksnitt stort. Det kom därmed i snitt 3.637 fler åskådare på Hammarbys matcher under säsongen 2013 än säsongen 2012. Detta är en mycket bra siffra, speciellt för Superettan! Ökningen per match är större än samtliga övriga klubbars genomsnittliga publiksiffra i Superettan, bortsett från Örebro Elitfotboll AB. Givetvis har flytten från Söderstadion till Tele2 Arena under sommaren betytt mycket. Publikt håller Hammarby allsvensk klass och skulle hamna fyra i allsvenska publikliga.

Glappet i publikliga är stort till övriga klubbar i Superettan. Tvåa i publikliga 2013 kom Örebro Elitfotboll AB med ett snitt om 4.937 åskådare per match. De totala

publikintäkterna påverkas av mixen av klubbar som är representerade i Superettan, vilka kan ha olika prissättningsstrategier, olika arenoförutsättningar samt dra olika mycket publik.

Bland intäkterna ingick spelarförsäljningar inklusive uthyrningar brutto år 2013 med 12,6 mkr (2012: 21,5 mkr), vilket var en minskning med ca 41 procent jämfört med året innan. Här bör man också beakta de kostnader som klubbarna haft för ersättningsspelare i form av spelarförvärvskostnader. Se vidare "Kostnadsjämförelse mellan 2013 och 2012" samt "Spelartransfers".

Intäkterna från Reklam & sponsring har ökat och tagit större andel av de totala intäkterna. Viss osäkerhet i inrapporterade siffror kan finnas i intäktsfördelningen, bland annat mellan sponsorintäkter och publikintäkter i de fall biljetter ingår sponsorpaket.

Medel gemensamma avtal inkluderar alla de ersättningar klubbarna får via Svensk Elitfotboll (SEF), från Svenska Spel, intäkter från TV-rättigheter samt via gemensamma marknadsprojekt.

Övriga intäkter har minskat under året.

Intäkter per klubb 2013 och 2012, mkr

I dessa intäkter exkluderas ränte- och andra finansiella intäkter samt extraordinära intäkter

	År 2013 Intäkter inkl spelarförs.	År 2013 Intäkter exkl spelar- förs	År 2012 Intäkter inkl spelarförs.	År 2012 Intäkter exkl spelar- förs
Hammarby Fotboll AB	56,0	55,9	58,2	57,5
Örebro Elitfotboll AB	38,4	35,3	Allsvenskan	Allsvenskan
GIF Sundsvall	32,5	31,8	Allsvenskan	Allsvenskan
GAIS	26,6	26,4	Allsvenskan	Allsvenskan
Landskrona BoIS	23,6	23,0	26,5	25,7
IK Brage	21,4	20,5	21,8	21,4
Jönköpings Södra IF	20,5	19,9	22,8	19,8
Örgryte IS	19,7	19,2	Division 1	Division 1
Varberg BoIS FC	18,6	18,5	15,1	15,1
Östersunds FK	18,0	17,6	Division 1	Division 1
Falkenbergs FF	17,3	16,1	16,1	15,4
IFK Värnamo	15,6	14,4	19,8	15,2
Assyriska FF	14,5	13,1	15,4	14,0
Ängelholms FF	14,4	12,8	16,6	13,0
Degerfors IF	14,0	14,0	14,4	13,0
Ljungskile SK	13,1	13,1	10,8	10,7
IF Brommapojkarna	Allsvenskan	Allsvenskan	42,2	41,9
Östers IF	Allsvenskan	Allsvenskan	37,6	37,6
Halmstads BK	Allsvenskan	Allsvenskan	33,4	32,0
Trelleborgs FF	Division 1	Division 1	18,2	15,3
Umeå FC	Division 1	Division 1	12,2	12,1
* Superettan totalt	364,2	351,6	381,1	359,7

Tabell 5

Klubbarnas intäkter skiljer sig väsentligt åt mellan varandra och spridningen är stor mellan klubben med högst intäkter, Hammarby Fotboll AB, jämfört med klubben med lägst intäkter under året, Ljungskile SK. Noterbart är dock att Ljungskile SK, trots

låga intäkter, ändå bara hamnade fyra placeringar efter Hammarby i Superettan 2013. Det visar på att höga intäktsnivåer inte alltid är en garanti för att lyckas på motsvarande sätt sportsligt, trots att det bör underlätta möjligheten till att ha en bra spelartrupp. I övrigt verkar det dock som om att högre intäktsnivåer ger klubbarna större möjligheter att ha en bra spelartrupp och därmed även att kunna hävda sig lättare i konkurrensen. Degerfors IF med sin fjärde placering i Superettan och med de nästa lägsta intäkterna visar dock att det inte finns någon regel utan undantag.

Superettanklubbarnas kostnader

Superettanklubbarnas kostnader inklusive finansiella- och extraordinära kostnader och kostnadsförda spelarköp/inhyrning uppgick till 384 mkr år 2013 (2012: 406 mkr), vilket var en minskning med ca 22 mkr eller drygt 5 procent jämfört med föregående år. Notera att den procentuella minskningen av de totala intäkterna låg på samma nivå, 2 procent. Vilka klubbar som spelar i serien respektive år kan påverka förändringen av kostnaderna mellan åren.

Den genomsnittliga kostnaden per klubb uppgick 2013 till 24,0 mkr (2012: 25,4 mkr).

Kostnadsjämförelse mellan 2013 och 2012, mkr

	<u>2013</u>	<u>Andel</u>	<u>2012</u>	<u>Andel</u>	<u>Förändring</u> <u>kkkr</u>	<u>Förändring</u> <u>%</u>
Match- & träningskostnader	70,7	18%	67,6	17%	3,1	5%
Övriga egna arrangemang	5,6	1%	9,9	2%	-4,3	-43%
Personalkostnader	227,6	59%	236,3	58%	-8,7	-4%
Administration	16,3	4%	15,9	4%	0,4	3%
Reklam & sponsring	20,9	5%	20,8	5%	0,1	0%
Lokaler	11,2	3%	12,0	3%	-0,8	-7%
Övrigt	12,6	3%	22,6	6%	-10,0	-44%
* Summa driftkostnader	364,9		385,1			
Spelarförvärv direkt kostnadsförda	7,9	2%	2,6	1%	5,3	204%
Avskrivningar balans spelarförvärv	3,6	1%	8,8	2%	-5,2	-59%
* S:a spelarförvärv & -avskr	11,5		11,4			
Övriga avskrivningar	3,2	1%	3,2	1%	0,0	0%
Finansiella kostnader	2,3	1%	6,1	2%	-3,8	-62%
Extraordinära poster o skatt	2,3	1%	0,0	0%	2,3	0%
** Totalt	384,2	100%	405,8	100%	-21,6	-5%

Tabell 6

Bland kostnaderna ingick utgifter för Spelarförvärv som kostnadsfördes direkt 2013 med 7,9 mkr (2012: 2,6 mkr) och avskrivningar avseende utgifter för balanserade spelarförvärv med 3,6 mkr (2012: 8,8 mkr).

Av kostnaderna svarade klubbarnas personalkostnader för 59 procent, eller 227,6 mkr år 2013 och har i absoluta tal minskat med 8,7 mkr. Största minskningen har skett på spelarlöner.

Resurser som lades på Reklam och sponsring ökade endast marginellt, trots att intäkterna för reklam och sponsring ökade. Det finns dock en viss osäkerhet i hur klubbarna redovisat, så därför ska man vara försiktig vid slutsatser.

Övriga kostnader har också minskat, där man också kan dra paralleller med minskade intäkter för Övrigt under året.

Notera att Licensnämnden justerade Östersunds FK:s egna kapital avseende reservering av obetalda skatter, vilket påverkade det totala resultatet om ca 1,2 mkr.

Jämför även avsnittet ovan angående intäktsjämförelse mellan åren 2013 och 2012.

Spelarlönernas utveckling, 2004-2013, mkr

	<u>2013</u>	<u>2012</u>	<u>2011</u>	<u>2010</u>	<u>2009</u>	<u>2008</u>	<u>2007</u>	<u>2006</u>	<u>2005</u>	<u>2004</u>
Spelarlöner	94,7	101,8	91,5	92,5	77,3	78,2	76,9	68,8	60,8	45,3
Driftskostnader	364,9	385,7	345,3	339,4	259,8	320,5	327,8	239,2	236,3	226,2
Driftskostnader exkl Gothia Cup	364,9	385,7	345,3	339,4	259,8	279,5	291,8	239,2	236,3	192,2
Förändring spelarlöner	-7%	11%	-1%	20%	-1%	2%	12%	13%	34%	-5%
Spel.lönens andel av driftskostn	26%	26%	26%	27%	30%	24%	23%	29%	26%	20%
Spel.lön. and. av driftk ex Got Cup	26%	26%	26%	27%	30%	28%	26%	29%	26%	24%

Tabell 7

Spelarlöner är exklusive sociala avgifter.

Notera att det i spelarlönerna kan ingå s.k. sign-on fees till spelare, vilka ibland utbetalas i samband med att spelare tecknar kontrakt.

Under år 2013 minskade spelarlönerna i Superettan, exklusive sociala avgifter, med 7 procent, att jämföra med spelarlönernas minskning i Allsvenskan samma period om 2,5 procent.

Observera ovan att, för att få jämförbara siffror mellan åren, har särredovisning gjorts med hänsyn till om BK Häcken (och därmed Gothia Cup) ingår i Superettans ekonomi eller inte, vilket BK Häcken inte gjort sedan år 2008.

Förklaringen till nivåhöjningen av spelarlönerna år 2005 fanns i första hand att finna hos AIK Fotboll AB, vars spelarsättningar uppgick till 16,8 mkr. Notera också att år 2005 endast avser 15 föreningar. Man kan alltså inte säga att de spelare som deltog i Superettan 2005 hade 34 procent högre ersättning än de spelare som deltog under 2004.

Under år 2006 ökade spelarlönerna i genomsnitt med 6 procent, om hänsyn tas till att endast 15 klubbar rapporterade sina siffror år 2005, trots att AIK Fotboll AB lämnat Superettan för spel i Allsvenskan.

Under år 2007 ökade spelarlönerna i genomsnitt med 12 procent. Spelarlönernas andel av driftskostnaderna har under år 2007 dock minskat.

Under år 2008 har spelarlönerna i genomsnitt ökat med 2 procent och även spelarlönernas andel av driftskostnaderna har ökat något.

Under år 2009 har spelarlönerna i genomsnitt sjunkit med 1 procent, men spelarlönernas andel av driftkostnaderna har ökat, vilket i sin tur kan förklaras av en generell kostnadsminskning med 18 procent sedan 2008.

Under år 2010 kan ökade spelarlönerna återigen, vilket bland annat kan ha sin förklaring i vilka klubbar som spelat i Superettan under säsongen. Spelarlönernas andel av driftkostnaderna hade däremot minskat till 27 procent (2009: 30 procent).

Under år 2011 kan man konstatera att spelarlönerna är relativt konstanta, med en liten minskning om 1 procent. Spelarlönernas andel av driftkostnaderna ligger på 26 procent.

Vid genomgången år 2012 kunde man se en ökning av spelarlönerna om ca 11 procent, men spelarlönernas andel av driftkostnaderna är oförändrade.

Spelarlönerna sjönk med ca 7 procent år 2013, men det påverkade inte spelarlönernas andel av driftkostnaderna.

Den genomsnittliga lönekostnaden, exklusive sociala avgifter, för spelarna per klubb uppgick 2013 till 5,9 mkr (2012: 6,4 mkr). För en allsvensk klubb låg den genomsnittliga lönekostnaden för spelarna per klubb runt ca 17,9 mkr/år, exklusive sociala avgifter.

Den genomsnittligt beräknade spelarlönen

Under år 2013 var den genomsnittliga beräknade spelarlönen 22.400 kr/månad vid 12 månaders anställning och antaget 22 man i spelartruppen (2012: 24.100 kr/månad). Observera att eventuella s.k. sign-on fees till spelare ingår i denna beräkning. Spannet mellan olika spelare i Superettan kan givetvis variera mycket. Denna grovt beräknade snittlön för en spelare i Superettan utgör ca 36 procent av en likartad beräknad snittlön i Allsvenskan. Man ska dock hålla i minnet att intäktsmöjligheterna är mycket i högre i Allsvenskan än i Superettan.

Personalkostnadernas andel av intäkterna i Superettanklubbarna

Inom fotbollen i Europa har man länge talat om ett lönetak. På UEFA-nivå har man en riktlinje att de totala personalkostnaderna inte bör överstiga 70 % av klubbens intäkter. UEFA anser att detta nyckeltal är en indikator på den ekonomiska sårbarheten i en klubb. De klubbar, med högre personalkostnader, kan komma att granskas mer noggrant av UEFA.

Detta kan komma att bli intressant för de svenska Superettanklubbar som kvalar in till UEFA:s tävlingar via Svenska Cupen. En analys av klubbarna i Superettan visar att de allra flesta har en lägre personalkostnad än 70 % av intäkterna, med några undantag. IFK Värnamo, GAIS och Östersunds FK finansierar sina personalkostnader med mer än 70 % av intäkterna. Varken IFK Värnamo eller Östersunds FK har speciellt höga personalkostnader, men dessvärre har de låga intäkter. GAIS har höga intäkter, men också relativt höga personalkostnader vilket resulterar i ett högt nycketal. IK Värnamo och Östersunds FK redovisade båda negativt eget kapital och GAIS positivt eget kapital (tack vare en försäljning av anläggningstillgång av engångskaraktär), varför detta nyckeltal förefaller ha en god träffsäkerhet angående klubbar som befinner sig i ett ekonomiskt utsatt läge.

Sammantaget utgjorde personalkostnaderna inklusive sociala avgifter mm ca 62 procent av de totala intäkterna för klubbarna i Superettan. Detta kan jämföras med de allsvenska klubbarna där detta mått hamnade på 52 procent, inklusive UEFA-spelrelaterad ersättning för år 2013. Skillnaden mellan serierna visar snarare på att intäkterna i Superettan ligger på en lägre nivå, än att personalkostnaderna skulle vara högre i Superettan.

Personalkostnader i förhållande till intäkter

	<u>Personalkostnader/Intäkter</u>
Örebro Elitfotboll AB	52%
Ljungskile SK	56%
Jönköpings Södra IF	56%
Hammarby Fotboll AB	58%
IK Brage	60%
GIF Sundsvall	62%
Assyriska FF	63%
Örgryte IS	64%
Varberg BoIS FC	64%
Falkenbergs FF	65%
Landskrona BoIS	67%
Degerfors IF	67%
Ängelholms FF	67%
IFK Värnamo	71%
GAIS	71%
Östersunds FK	74%

Tabell 8

Kostnaderna per klubb 2013 och 2012, mkr

	År 2013	År 2013	År 2012	År 2012
	<u>Kostn. inkl spelarförv.</u>	<u>Kostn. exkl spelarförv.</u>	<u>Kostn. inkl spelarförv.</u>	<u>Kostn. exkl spelarförv.</u>
Hammarby Fotboll AB	57,2	55,4	65,8	61,9
Örebro Elitfotboll AB	39,5	37,5	Allsvenskan	Allsvenskan
GIF Sundsvall	35,8	34,4	Allsvenskan	Allsvenskan
GAIS	29,3	27,5	Allsvenskan	Allsvenskan
Landskrona BoIS	23,9	23,1	26,4	25,6
IK Brage	22,3	22,2	20,6	20,6
Östersunds FK	22,0	21,8	Division 1	Division 1
Jönköpings Södra IF	20,3	19,6	22,8	21,9
Örgryte IS	19,6	19,2	Division 1	Division 1
Varbergs BoIS FC	18,2	17,9	14,8	14,7
IFK Värnamo	17,9	17,5	20,7	20,5
Falkenbergs FF	17,2	16,4	15,4	15,2
Assyriska FF	15,8	15,2	16,1	15,9
Degerfors IF	14,3	14,3	15,2	14,6
Ängelholms FF	14,3	14,1	18,0	17,9
Ljungskile SK	12,0	12,0	12,8	12,7
Trelleborgs FF	Division 1	Division 1	22,6	21,9
Umeå FC	Division 1	Division 1	11,9	11,9
Halmstads BK	Allsvenskan	Allsvenskan	41,1	38,4
IF Brommapojkarna	Allsvenskan	Allsvenskan	41,5	40,9
Östers IF	Allsvenskan	Allsvenskan	34,0	33,9
* Superettan totalt	379,6	368,1	399,7	388,5

Tabell 9

I första respektive tredje kolumnen ingår respektive klubbs samtliga kostnader exklusive extraordinära poster, finansiella kostnader och skatter.

I kolumn två respektive fyra har från dessa kostnader dragits av kostnader för spelarförvärv såväl direkt i sin helhet kostnadsförda vid förvärvsåret, som kostnader från årliga avskrivningar avseende balanserade spelare.

Jämför även avsnitten dels ovan angående intäkterna per klubb samt nedan samband mellan klubbarnas kostnader och tabellposition.

Spelartransfers

Intäkterna från spelarförsäljningar i Superettan har fluktuerat mellan åren med en topp år 2010 med ca 27,4 mkr. Under år 2013 uppgick intäkterna från spelarförsäljningar till 11,9 mkr.

De totala spelarköpen 2013 uppgick till 9,0 mkr (2012: 4,6 mkr) varav 4,6 mkr kostnadsförts direkt (2012: 2,6 mkr) och 4,4 mkr redovisats i balansräkningen (2012: 2,0 mkr). Även dessa siffror är beroende av vilka klubbar som spelar i Superettan det aktuella året och fördelningen är beroende av huruvida de aktiverar sina spelarköp eller ej. Av nedanstående framgår att bruttoförsäljningsvärdet var 11,9 mkr. Beroende av att en del spelare aktiveras i balansräkningen blir spelaromsättningsnettot i resultatet + 1,0 mkr. Se vidare "Resultatets beståndsdelar 2013", sidan 5.

Spelarförsäljningar och spelarförvärv Superettan år 2004-2013, mkr

	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005	2004
Spelarförsäljningar	11,9	21,5	17,2	27,4	15,2	46	21,5	17,5	19,9	10,1
Spelarförvärv, dir kostn.förda	4,6	2,6	4,3	5,7	5,8	4,5	6,5	7,8	3,3	5,1
Spelarförvärv, balanse- rade	4,4	2,0	1,2	3,5	0,3	4,7	10,6	6,5	5,4	5,1

Tabell 10

Balanserat värde externa spelarförvärv Superettan år 2004-2013, mkr

	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006	2005	2004
Bokfört spelarkapital	4,8	3,6	6,8	11,4	1,2	6,4	6,4	8,2	7,8	4,1
Antal fören. som bal. utgift.	6	7	7	7	5	9	9	7	10	8

Tabell 11

Det totala balanserade värdet av spelarförvärv i superettanklubbarna uppgick sista december 2013 till 4,8 mkr (2012: 3,6 mkr). Klubbar som balanserar spelarförvärven är Falkenbergs FF, GAIS, Hammarby Fotboll AB, Varberg BoIS FC, Ängelholms FF och Örebro Elitfotboll AB.

Genomgående, i de fall spelarna är upptagna till ett värde i balansräkningen, värderas de till anskaffningsvärde och skrivs av över spelarnas ursprungliga kontraktstid med den nya klubben, allt enligt den svenska elitlicensens redovisningsregler. De spelarvärden som aktiveras är genomgående externa spelarförvärv där den förvärvade spelarrättigheten bokförs som immateriell anläggningstillgång. Det är alltså inte fråga om att balansera kostnader för egna produkter. Observera för övrigt Årsredovisningslagens 4 Kapitel 6 §, som innebär att ideella föreningar ej kan skriva upp anläggningstillgångars värde.

Såväl värderings- som avskrivningsprinciper följer för övrigt internationell praxis.

Eget kapital och soliditet för klubbarna i Superettan

Klubbarna i Superettan redovisade ett samlat eget kapital uppgående till + 1,2 mkr den sista december 2013 (2012: + 8,1 mkr). Beroende på att de i Superettan ingående klubbarna ändras mellan åren leder det redovisade resultatet – 1,4 mkr inte till att det egna kapitalet förändrats med samma belopp.

Fem av de sexton klubbarna i Superettan redovisade negativt eget kapital år 2013. Assyriska FF och IK Värnamo redovisade ett negativt eget kapital och lämnade in handlingsplan hur de ska återhämta det negativa egna kapitalet under år 2014, vilka godkändes av Licensnämnden. Även Östersunds FK lämnade in en handlingsplan som godkändes av Licensnämnden, efter att Licensnämnden justerat ned det egna kapitalet med hänsyn till reservering av skatter. GIF Sundsvall arbetade efter en handlingsplan 2013 då man hade haft negativt eget kapital i bokslutet 2012 (justerat av Licensnämnden). Klubben lyckades inte infria sin handlingsplan utan hade fortfarande negativt eget kapital per 31 december 2013. GIF Sundsvall har att lämna in ett periodiserat bokslut under hösten 2014 som ska visa att klubben har återhämtat sitt negativa egna kapital per den 31 augusti. IK Brage spelar i Division 1 säsongen 2014.

Övriga klubbar redovisade positivt eller noll i eget kapital. I det samlade egna kapitalet + 1,2 mkr ingår balanserade externa spelarförvärv år 2013 med 4,8 mkr (2012: 3,6 mkr). Det totala egna kapitalet i Superettan har minskat sedan föregående år, vilket dels har sin förklaring i vilka klubbar som spelar i serien aktuellt år och dels har sin förklaring i att redovisat resultat påverkat det egna kapitalet negativt.

	<u>Eget kapital,</u> <u>mkr</u>	<u>Soliditet</u>	<u>Elitlicenskonskvens säsongen 2015</u>
GAIS	3,8	29%	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2015
Hammarby Fotboll AB	3,7	9%	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2015
Örebro Elitfotboll AB	1,9	15%	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2015
Örgryte IS	1,8	29%	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2015
Ljungskile SK	1,0	5%	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2015
Degerfors IF	0,7	20%	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2015
Ängelholms FF	0,5	12%	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2014
Landskrona BoIS	0,4	4%	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2015
Falkenbergs FF	0,1	1%	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2015
Jönköpings Södra IF	0,1	2%	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2015
Varberg BoIS FC	0,0	0%	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2015
Östersunds FK 1)	-0,2	Neg	Handlingsplan godkänd av Licensnämnden
Assyriska FF	-1,4	Neg	Handlingsplan godkänd av Licensnämnden
IFK Värnamo	-2,1	Neg	Handlingsplan godkänd av Licensnämnden
IK Brage	-3,3	Neg	Spelar i division 1 säsongen 2014
GIF Sundsvall	-5,8	Neg	Ska inlämna periodiserat bokslut ht 2014
* Totalt	1,2		

Tabell 12

1) Licensnämnden justerade det egna kapitalet med - 1,2 mkr.

Elitlicensens regler i korthet

På Förbundsmötet i mars 1999 beslutades att införa en svensk elitlicens för spel i Allsvenskan och Superettan. Denna licens trädde i kraft från och med år 2002, och baserades första gången på boksluten år 2001, varvid licenser för säsongen 2003 behandlades, och beviljades.

Från och med år 2005, vid första tillfället med utgångspunkt från 2004 års bokslut, omfattar elitlicens även klubbar i Damallsvenskan. Detta innebär att dessa klubbar ska redovisa noll eller positivt eget kapital i föregående års bokslut för att inte riskera sin licens inför säsongen efter innevarande säsong. Se vidare Anvisningar till elitlicensens ekonomikriterier, vilken finns på en av Svenska Fotbollförbundets hemsidor www.svenskfotboll.se/ekonomi.

Boksluten 2013 ligger således till grund för licensbehandlingen under år 2014 inför säsongen 2015.

För att få elitlicens får man inte ha negativt eget kapital. Om en klubb inte uppnår att ha noll eller positivt eget kapital ska i första hand en handlingsplan upprättas som ska visa på hur man under året ska uppnå minst noll i eget kapital. Om handlingsplanen är orealistisk, enligt Licensnämndens bedömning, avkrävs klubben att senast den 1 oktober inlämna ett periodiserat bokslut per den 31 augusti. Om även det visar negativt eget kapital sker degradering nästföljande år. Formellt beslut angående detta fattas av Representantskapsmötet i november.

Följer klubben en godkänd handlingsplan så att man uppnår minst noll i eget kapital vid närmast efterföljande årsbokslut erhålles elitlicens för nästkommande säsong. Om man inte klarar att följa handlingsplanen och vid nästkommande årsbokslut fortfarande har negativt eget kapital åläggs klubben att upprätta ett periodiserat bokslut per den 31 augusti och inlämna denna senast den 1 oktober.

Om detta periodiserade bokslut per 31 augusti visar negativt eget kapital och särskilda skäl inte finns för undantag så sker degradering en division inför nästkommande säsong. Beslut om detta fattas av Representantskapsmötet i november.

Ett ytterligare ekonomikrav för elitlicens är att det per den 31 augusti ej får finnas några förfallna skulder avseende skatter och allmänna avgifter, skulder till SvFF, SDF eller annan medlemsförening samt skulder avseende spelarövergångar till utländska klubbar, som inte kan kvittas mot fordringar. Om skulder av angivet slag är förfallna detta datum ska licens för nästkommande år inte beviljas.

Ett annat ekonomikrav för elitlicens är att styrelsen, den 1 oktober, ska intyga att klubben inte saknar förutsättningar för fortsatt drift under nästkommande år. Om sådant intyg inte kan upprättas ska elitlicens för nästkommande år inte beviljas.

Elitlicens erhålles för ett år i taget.

Se vidare Anvisningar till Elitlicensens ekonomikriterier på en av Svenska Fotbollförbundets hemsidor www.svenskfotboll.se/ekonomi .

Superettanklubbarnas egna kapital och redovisade resultat 2013, mkr

	<u>Eget kapital</u>	<u>Redovisat resultat</u>	<u>Elitlicenskonsekvens säsongen 2015</u>
GAIS	3,8	8,9	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2015
Hammarby Fotboll AB	3,7	-1,5	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2015
Örebro Elitfotboll AB	1,9	1,7	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2015
Örgryte IS	1,8	0,1	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2015
Ljungskile SK	1,0	0,5	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2015
Degerfors IF	0,7	-0,3	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2015
Ängelholms FF	0,5	0,0	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2014
Landskrona BoIS	0,4	-0,4	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2015
Falkenbergs FF	0,1	0,1	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2015
Jönköpings Södra IF	0,1	0,0	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2015
Varberg BoIS FC	0,0	0,3	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2015
Östersunds FK	-0,2	-1,8	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2015
Assyriska FF	-1,4	-1,5	Handlingsplan godkänd av Licensnämnden
IFK Värnamo	-2,1	-2,4	Handlingsplan godkänd av Licensnämnden
IK Brage	-3,3	-1,2	Spelar i division 1 säsongen 2014
GIF Sundsvall	-5,8	-3,9	Ska inlämna periodiserat bokslut hösten 2014
* Totalt	1,2	-1,4	

Tabell 13

För de klubbarna som deltar i Superettan säsongen 2014 finns tre klubbar, Östersunds FK, Assyriska FF och IFK Värnamo som fått sina handlingsplaner godkända av Licensnämnden under våren 2014 och därmed också klarar eget kapitalkriteriet för licens för säsongen 2015. Östersunds FK lämnade in en handlingsplan som godkändes av Licensnämnden, efter att Licensnämnden justerat ned det egna kapitalet med hänsyn till reservering av skatter. GIF Sundsvall hade negativt eget kapital både 2012 och 2013. Klubben upprättade en handlingsplan som visade att man skulle hämta hem det negativa kapitalet innan 2013 års slut. Handlingsplanen godkändes av Licensnämnden, men klubben lyckades inte leva upp till den. Det innebär att GIF Sundsvall måste lämna in ett periodiserat bokslut per den 31 augusti 2014, som ska visa att de återhämtat det negativa egna kapitalet per det datumet. IK Brage spelar i Division 1 säsongen 2014.

Vidare kan man konstatera att de flesta klubbar är underkapitaliserade.

Superettanklubbarnas konsolideringsgrad 2013

Genom att ställa klubbarnas eget kapital i förhållande till de totala personalkostnaderna kan klubbarnas konsolideringsgrad beräknas. Denna visar hur sårbar en klubb är om intäkterna minskar och kostnaderna för den viktigaste tillgången, personalen, tvingas finansieras av det egna kapitalet. En hög konsolideringsgrad innebär en låg sårbarhet vid intäktsbortfall och omvänt, en låg konsolideringsgrad innebär en hög sårbarhet vid intäktsbortfall.

En tumregel, som t ex Riksidrottsförbundets specialförbund verkar efter, är att det egna kapitalet bör kunna täcka minst ett halvårs personalkostnader. Detta innebär i så fall att konsolideringsgraden bör vara runt 50 %.

Samtliga klubbar i Superettan har svårt att leva upp till det kravet, vilket visar på stor sårbarhet vid intäktsbortfall. Örgryte IS och Ljungskile SK har den högsta konsolideringsgraden på 14 %, vilket Riksidrottsförbundets tumregel indikerar ändå är för låg. Övriga klubbar ligger på en ännu lägre nivå.

Samband mellan klubbarnas kostnader, tabellposition och intäkter 2013

	<u>Rangordning efter kostnader</u>	<u>Tabellposition</u>	<u>Rangordning efter intäkter</u>
Hammarby Fotboll AB	1	5	1
Örebro Elitfotboll AB	2	2	2
GIF Sundsvall	3	3	3
GAIS	4	7	4
Landskrona BoIS	5	12	5
IK Brage	6	16	6
Östersunds FK	7	10	10
Jönköpings Södra IF	8	11	7
Örgryte IS	9	15	8
Varbergs BoIS FC	10	13	9
IFK Värnamo	11	14	12
Falkenbergs FF	12	1	11
Assyriska FF	13	8	13
Degerfors IF	14	4	15
Ängelholms FF	15	6	14
Ljungskile SK	16	9	16

Tabell 14

Slutsatsen av ovanstående är att det under 2013 råder klart samband mellan klubbarnas kostnader, tabellposition och intäkter för Örebro Elitfotboll AB och GIF Sundsvall. I övrigt var det svårt att dra några slutsatser av hur stora kostnader och intäkter klubbarna haft jämfört med vilken placering i tabellen de tog. Tidigare år har detta samband varit tydligare.

Klubbar som överpresterade år 2013, med högre placering i tabellen än i kostnadsrankningen, är Falkenbergs FF, Degerfors IF, Ängelholms FF och Ljungskile SK. Klubbar som underpresterat år 2013, med lägre placering i tabellen än i kostnadsrankningen, är främst IK Brage och Landskrona BoIS.

Man kan notera att rangordningen mellan klubbarnas kostnader och dess intäkter ofta hänger ihop. Förmodligen krävs högre kostnader för att generera en större intäkt, eller omvänt ger högre intäkt möjlighet att ha högre kostnader.

Klubbar med tabellposition som är högre än kostnadsranking kan ha hittat metoder att arbeta efter som är bättre än de övriga klubbarna, i alla fall om det upprepas under flera år. Det kan också ha sin förklaring bland annat i att klubbar med förhållandevis låga kostnader i förhållande till tabellposition kan ha större inslag av ideellt ar-

betande personal i klubben. En annan förklaring kan givetvis vara att vissa klubbar varit mer skickliga och lyckosamma i sin sportsliga satsning, till en lägre kostnad, än andra klubbar.

Superettans kostnader för inspelad poäng under 2013

Det går aldrig att säga hur mycket pengar en klubb bör satsa för att vara lyckosam i Superettan. Det är alltid en kombination av olika aspekter som spelar in i fotboll. Däremot kan det vara intressant att se hur mycket respektive poäng, som lagen tjänat ihop under säsongen, har kostat. I beräkningen nedan ingår respektive klubbs samtliga kostnader exklusive extraordinära poster, finansiella kostnader och skatter i förhållande till hur många poäng de tog under säsongen.

Kostnad per inspelad poäng säsongen 2013

	Kostn tkr/poäng
Degerfors IF	275
Falkenbergs FF	277
Ljungskile SK	308
Ängelholms FF	333
Assyriska FF	376
Jönköpings Södra IF	534
Östersunds FK	564
Varbergs BoIS FC	569
IFK Värnamo	577
GIF Sundsvall	617
Örebro Elitfotboll AB	648
GAIS	681
Örgryte IS	700
Landskrona BoIS	747
Hammarby Fotboll AB	1 217
IK Brage	1 858

Tabell 15

Av tabellen framgår att de mest dyrköpta poängen har IK Brage, med sina 12 poäng i Superettan. Även Hammarby Fotboll AB har betalt dyrt för sina 47 poäng. Däremot har Degerfors IF och Falkenbergs FF förhållandevis billiga poäng.